

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 290/2023-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Gucmanova 19/670, Leopoldov, bez právneho zastúpenia, proti postupu Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 9 T 204/2017 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. mája 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho práva „na spravodlivý proces v primeranej lehote“ postupom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) v konaní uvedenom v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie.
2. Sťažovateľ žiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.
3. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu z 8. júna 2022 uznaný vinným zo spáchania prečinu krádeže v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody, za čo mu bol uložený úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov a 4 mesiacov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Okresný súd zrušil výroky o treste uložené sťažovateľovi predchádzajúcimi rozsudkami, uložil mu ochranný dohľad v trvaní 2 rokov a povinnosť nahradiť poškodenému škodu vo výške 1 279 eur. Sťažovateľ podal odvolanie proti výroku o treste, náhrade škody a ochrannom opatrení. Rozsudok okresného súdu vo výroku o vine nadobudol právoplatnosť 8. júna 2022. Sťažovateľ následne vzal svoje odvolanie späť v celom rozsahu, čo vzal na vedomie

Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 6 To 112/2022-400 z 3. apríla 2023. V tento deň nadobudli právoplatnosť výroky rozsudku okresného súdu o treste, náhrade škody a ochrannom opatrení.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ namieta dĺžku konania pred okresným súdom v trvaní 6 rokov napriek tomu, že sa ku skutku priznal. Okresný súd podľa jeho názoru zbytočne odročoval pojednávania a menil zloženie senátu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

6. Ako vyplýva z bodu 1 tohto uznesenia, sťažovateľ namietal porušenia svojho práva „na spravodlivý proces v primeranej lehote“ bez konkrétneho označenia základného práva či slobody zaručenej ústavou, resp. kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o základných ľudských právach a slobodách. Ústavný súd zotrváva na názore, že všeobecné tvrdenie, že došlo k porušeniu napr. „práva na spravodlivé súdne konanie“, „práva na súdnu a inú ochranu“ či „práva na súdne konanie bez zbytočných prietáhov“ a pod., nemožno považovať za dostatočné označenie a konkretizáciu namietaného porušenia základných práv alebo slobôd pre účely poskytnutia ústavnoprávnej ochrany (porov. Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív: Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2020. s. 916). V prejednávanej veci však prihliadol na žiadosť sťažovateľa na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ktorú je potrebné starostlivo posudzovať.

7. Jednou z podmienok v zmysle § 37 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre priznanie ustanovenia právneho zástupcu je záver ústavného súdu o tom, že „nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti“. Úvaha v tomto smere je výslovne na ústavnom súde, ktorý vychádza z obsahu ústavnej sťažnosti. O zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti ide v prípadoch, keď z ústavnej sťažnosti nevyplýva potreba ochrany ústavnosti, ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená alebo nie sú splnené iné podmienky požadované zákonom, ktoré nemožno odstrániť. Inak povedané, ústavná sťažnosť by bola odmietnutá, aj keby bol sťažovateľ zastúpený advokátom. Ak teda ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní uznesením odmietne ústavnú sťažnosť (§ 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez toho, aby skúmal majetkové pomery sťažovateľa (porov. Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív: Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020. s. 177).

8. Napriek nedostatočnému označeniu základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ namieta [§ 123 ods. 1 písm. c) zákona o ústavnom súde], a tým aj nedostatočnému vymedzeniu, akého rozhodnutia sa sťažovateľ domáha (§ 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde), však ústavný súd

v záujme posúdenia žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu, najmä či v sťažovateľovej veci ide alebo nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, podrobil postup okresného súdu v napadnutom konaní tzv. kvazimeritórny prieskumu.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa:

9. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo.

10. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať. Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne, pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 81/2023).

11. Rozsudok okresného súdu vydaný v napadnutom konaní nadobudol právoplatnosť vo výroku o vine 8. júna 2022 a v ostatných výrokoch 3. apríla 2023. Ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 3. mája 2023.

12. Ústavná sťažnosť bola síce podaná v zákonnej dvojmesačnej lehote podľa § 124 zákona ústavnom súde, ktorá sa nesporne vzťahuje aj na konania o namietaní porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 28/2020, I. ÚS 191/2022, I. ÚS 261/2022, I. ÚS 443/2022), avšak už v čase, keď tvrdené zbytočné prietahy v napadnutom konaní už nemohli trvať (porov. I. ÚS 119/2023).

13. Svoju úlohu tak ústavný súd v tomto prípade nenachádza, keďže v čase podania ústavnej sťažnosti zásah netrval a právna neistota sťažovateľa bola odstránená. Na základe uvedeného nezostávalo ústavnému súdu iné, než odmietnuť ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (bod 1 výroku tohto uznesenia).

III.2. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

14. Navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, možno ustanoviť právneho zástupcu za kumulatívneho splnenia dvoch podmienok, a to (1) ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a (2) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (§ 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

15. Odhliadnuc od prípadného splnenia prvej podmienky, ktoré nebolo pred ústavným súdom skúmané, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že v tomto prípade už na prvý pohľad nie je splnená druhá podmienka na vyhovie žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, keďže na základe už uvedeného ide u sťažovateľa o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

16. Ústavný súd preto žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu nevyhovel (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 18. mája 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu